

**ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
1784-1974**

Η ΕΚΔΟΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗΚΕ
ΜΕ ΔΩΡΕΑ ΑΠΟ ΤΟ

© Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών
Βασ. Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα
τηλ. (+30) 210- 72 73 554 - φαξ (+30) 210- 72 46 212
e-mail: kne@eie.gr

ISBN 978-960- 7916-52-5

ISBN Β΄ τόμος 978-960- 7916-54-9

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ / 103
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
1784 - 1974

Εφημερίδες, Περιοδικά, Δημοσιογράφοι, Εκδότες

Επιμέλεια
ΛΟΥΚΙΑ ΔΡΟΥΛΙΑ – ΓΙΟΥΛΑ ΚΟΥΤΣΟΠΑΝΑΓΟΥ

Τόμος Β'
Ε - Κ

ΑΘΗΝΑ 2008

ΟΙ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Σχεδιασμός, επιμέλεια παραγωγής, επιμέλεια έκδοσης

ΛΟΥΚΙΑ ΔΡΟΥΛΙΑ

ΓΙΟΥΛΑ ΚΟΥΤΣΟΗΑΝΑΓΟΥ

Οργάνωση έκδοσης, τυπογραφικές διορθώσεις

ΔΙΟΝΥΣΗΣ ΤΖΑΚΗΣ

Επιμέλεια εικονογράφησης

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΕΔΕ

Art director / καλλιτεχνική επιμέλεια

ΛΑΜΠΗΣ ΣΙΔΕΡΗΣ

Σάρωση και επεξεργασία εικόνας

ΒΑΣΩ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Φωτογραφίες

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗΣ

Γραμματεία

ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΚΕΛΛΥ ΑΓΓΕΛΗ

Εκδοτική παραγωγή και βιβλιοδεσία

Μ. ΤΟΥΜΠΗΣ ΑΕ, ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ-ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ματισμούς, Εμπνευστής του π. *Καλλιόπη, στο οποίο δημοσίευσε άρθρα, συντάκτης μηχανικών φυλλαδίων κατανάωσε τις πνευματικές του ικανότητες σε στείρες επιδιόσεις εναντίον της κοραϊκής μεριάς, κάποτε σε επίπεδο εντελώς προσωπικό. Συνέγραψε εκτός των άλλων την *Μελέτη της κοινής ελληνικής διαλέκτου* (Βιέννη 1819).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Κ.Θ. Δημαράς. «Προτομή του Κοδρικά». *Φιλολογική Προποικιά 1953*, τ. 10 (1953), 58-67 [βλ. *Φροντιστήματα Α'*, Αθήνα 1962, σ. 67-88]· Άλκης Αγγέλου (επιμ.), *Παναγιώτης Κοδρικάς, Εφημερίδες (1787-1797)*, Αθήνα 1963 (φωτομηχανική ανατύπωση με προσθήκη μελέτης, Αθήνα 1991)· Ξ. Λευκοπαρίδης, «Οι Εφημερίδες του Κοδρικά», π. *Εποχές* (1965), 32-40, 46-52 Απ. Β. Δασκαλάκης, *Κορσής και Κοδρικάς. Η μεγάλη φιλολογική διαμάχη των Ελλήνων 1815-1821*, Αθήνα 1966· Αικατερίνη Κουμαριανού – Δ. Αγγελάτος, «Αρχείο Π. Κοδρικά. Κατάλογος», *Τετράδια εργασιών Π. Αθήνα* 1987· Π. Κοδρικάς, *Μελέτη της κοινής ελληνικής διαλέκτου*, Εισ. Επιμ. Άλκης Αγγέλου, Αθήνα, ΜΙΕΤ, 1998.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ

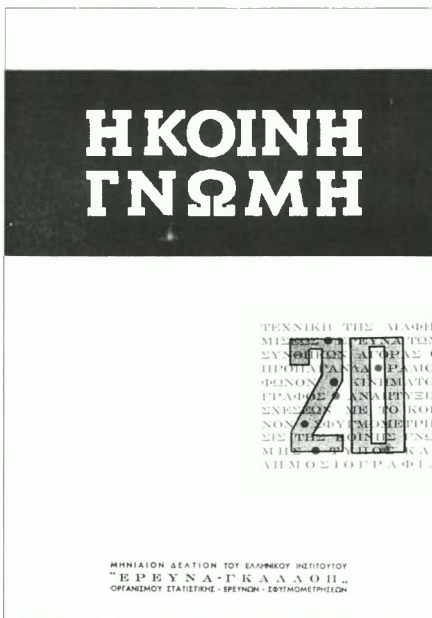
Η Κοινή Γνώμη

Μηνιαίο Δελτίον Εκδιδόμενον υπό του Ελληνικού Ινστιτούτου «Ερευνα» Οργανισμού Στατιστικής, Ερευνών και Σφυγμομετρήσεων, Αθήνα, 1954-1961. Περ. Β' Ιούν. 1954 - Αυγ./Σεπτ. 1957, αρ. τχ. 12-48/49, περ. Γ' Νοε. 1957 - Οκτ. 1961, αρ. τχ. 1(50) - 93(142). Διευθυντές: Ευάγγελος Ανδρουλιδάκης – Θεόδωρος Θ. Βώκος (αρ. τχ. 12-19), Θεόδωρος Θ. Βώκος (αρ. τχ. 20, με οικονομικό διευθυντή τον Α.Γ. Κορομηλά), Αρχισυντάκτης: Β. Νικολόπουλος (αρ. τχ. 41). Διευθυντής: Λέων Μιακκάς (περ. Γ'). Άλλοι υπότιτλοι: *Μηνιαίο Δελτίον Εκδιδόμενον υπό του Ελληνικού Ινστιτούτου «Ερευνα-Γκάλλοπ» Οργανισμού Στατιστικής, Ερευνών και Σφυγμομετρήσεων* (αρ. τχ. 13-48/49)· *Δεκαπενθήμερος Επιθεώρησης, Πολιτικά και κοινωνικά θέματα, οικονομικά προβλήματα, πνευματικός κόσμος* (αρ. τχ. 1(50) - 75(124))· *Επιθεώρησης Επικαίρων Ζητημάτων* [(αρ. τχ. 76/77 (125/126)] - 93/142, *Μηνιαίο / δεκαπενθήμερο* [περ. Γ', αρ. τχ. 1(50) - 75(124)] / *μηνιαίο* [περ. Γ', αρ. τχ. 76/77(125/126) - 93(142)] με ασαφή αριθμό σελίδων (πλέον των 50), δίσθηλο, διαστάσεων 24x16,5 εκ. Τιμή τεύχους: 5 δραχ. Συνδρομές: ετήσια εσωτερικού 100 δραχ., ετήσια εξωτερικού 10 δολ. Από το τχ. 46 (1957) «κυκλοφορεί μόνον δια συνδρομών». Γραφεία: οδ. Ελευθ. Βενιζέλου 39 (Μέγ. Πεσμαζόγλου)

Αποτελεί τη συνέχεια του δελτίου *Σφυγμομέτρησης της Ελληνικής Κοινής Γνώμης*, το οποίο διέκοψε την κυκλοφορία του πιθανότατα τον Απρίλιο 1952. Σκοπός του περιοδικού ήταν «να καταστήσει προσιτήν εις τους Έλληνας ενδιαφερομένους κάθε πληροφορίαν, κάθε άποψιν, κάθε γνώσιν επί των ζητημάτων τα οποία σχετίζονται με το Κοινόν [την κοι-

νή γνώμη]». Περιοδικό πρωτοπόρο για τα δεδομένα της Ελλάδας στην εποχή του, μιας και στις σελίδες του περιλάμβανε άρθρα σχετικά με τη διαφήμιση, την έρευνα των συνθηκών αγοράς, την προπαγάνδα, το ραδιόφωνο, τη στατιστική, τις σχέσεις με το κοινό, τις σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης, τον Τύπο και τη δημοσιογραφία.

Στα πλαίσια της ενιασχύλωσης με τα δέματα αυτά δημοσίευσε το 1954 έρευνα σχετικά με την κατάσταση του ελληνικού Τύπου και της δημοσιογραφίας, βιαιοσμένη σε ερωτηματολόγιο που απευθυνόταν στους εκδότες των εφημερίδων. Στα τχ. 33 και 35 (Ιαν. 1956) το περιοδικό παρουσιάζει τα αποτε-

λέσματα της σφυγμομέτρησης που διενεργήθηκε στην περιοχή της «τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας» ενόψει των εθνικών εκλογών της 19^{ης} Φεβρουαρίου και η οποία αποτελεί την πρώτη εκλογική δημοσκοπήση που γίνεται στη χώρα. Είναι ενδιαφέρον ότι το περιοδικό πληροφορεί ότι αναγκάζεται να δημοσιεύσει το ίδιο τα αποτελέσματα, καθώς «ουδεμία ελληνική εφημερίς ηθέλησε να δημοσιεύσει την αποσταλείσαν εις αυτάς ανακοίνωσιν του Ινστιτούτου την 17^{ην} Φεβρουαρίου (δύο ημέρες πριν τις εκλο-

γές)». Όλες οι εφημερίδες στις οποίες απευδύθηκαν αρνήθηκαν να τα δημοσιεύσουν (πλην των *Athens News και Δημοκρατικόν Θάρρος*) για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.

Με την ανάληψη της διεύθυνσης από τον Λέοντα Μακκά, το περιοδικό αλλάζει προφίλ και στόχους: στόχος πλέον είναι «ο αυστηρός αλλά αντικειμενικός και ψύχραιμος έλεγχος της Δημόσιας ζωής». Η δεματολογία του επικεντρώνεται πλέον στα πολιτικά, κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα. Μετατρέπεται έτσι σε καθαρά πολιτικό περιοδικό που κινείται στον χώρο του Κέντρου, ασκώντας σκληρή κριτική στην Κυβέρνηση της ΕΡΕ (Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση) και στον αρχηγό της Κωνσταντίνο Καραμανλή. Στους συνεργάτες του συγκαταλέγονται πλέον πρόσωπα του πολιτικού χώρου, τόσο του Κέντρου όσο και της Αριστεράς, ενώ η ύλη του περιοδικού της προηγούμενης περιόδου δημοσιεύεται ως «Παράρτημα» με λατινική αρίθμηση σελίδων.

Το τελευταίο τεύχος που εντοπίζεται είναι το 92-93 (141-142), τον Οκτώβριο 1961, το οποίο συνέπεσε με τη διεξαγωγή των εκλογών. Παρότι δεν υπάρχει καμία αναφορά περί επικείμενης διακοπής της έκδοσης, κατά πάσα πιθανότητα αυτό ήταν και το τελευταίο τεύχος που έφθασε στα χέρια των αναγνωστών του.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΑΡΧΕΙΟ: ΑΣΚΙ (αρ. τχ. 35/84, 40/89-87/136, 90/139-93/142), ΒΒ (πλ. σ.), ΕΒΕ (αρ. τχ. 1-10, 1/50-93/143).

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΕΔΕ

Κοΐνης, Παναγιώτης

(Ναύπλιο, 1918-1992). Δικαστικός υπάλληλος, αρθογράφος, τυπογράφος, εκδότης. Ασχολήθηκε από τα μαθητικά του χρόνια ως δακτυλογράφος και τυπογράφος. Γράφτηκε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Αθήνας αλλά παρέμεινε στο Ναύπλιο, εργαζόμενος ως δικαστικός υπάλληλος. Ταυτόχρονα, συνεργαζόταν με τις τοπικές εφ. **Σύνταγμα* και **Ναυπλιακή Ηχώ*.

Ο ελληνοϊταλικός πόλεμος τον θύηκε νεοσύλληκτο στο 8ο Σύνταγμα Ναυπλίου. Από το μέτωπο κατέγραψε την πορεία του Συντάγματος σε εβδομαδιαίες ανταποκρίσεις που δημοσιεύονταν στην εφ. *Σύνταγμα*. Παρασημοφορήθηκε για τη συμμετοχή του στις μάχες γύρω από το Τεπελένι. Στη διάρκεια της Κατοχής εντάχθηκε στο ΕΑΜ (Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο) και ήταν από τους βασικούς διοργανωτές έκδοσης παρανομου Τύπου. Την άνοιξη του 1944 κατέφυγε στο βουνό, για να αποφύγει εν εξε-

λίξει μπλόκο στην Πρόνοια Ναυπλίου, όπου εργαζόταν στην έκδοση της εφ. *Ακροναυπλία* του ΕΑΜ. Μετά την Απελευθέρωση δέχθηκε απόπειρα δολοφονίας στη Κόρινθο και στη συνέχεια απολύθηκε από τη δουλειά του στο Δικαστήριο.

Το 1950 αγόρασε μεταχειρισμένο πιεστήριο και οργάνωσε τυπογραφείο στην οδό Σταϊκοπούλου. Μη δυνάμενος να εκδώσει μόνος του εφημερίδα (εντασσόταν στις περιπτώσεις του εμφυλιοπολεμικού Γ' Ψηφίσματος) εξέδωσε τα *Ναυπλιακά Χρονικά* μαζί με τον φαρμακοποιό και λογοτέχνη Θεόδωρο *Κωστόυρο και το *Γεωργικό Ξύπνημα* με τον κοινοτάρχη της Αγίας Τριάδας Γεώργιο Τόμπρα («Γιώργαρο»). Από το 1955 άρχισε την έκδοση της εβδομαδιαίας εφ. *Αρχοναυπλία*, που για πολλά χρόνια ήταν η μοναδική εφημερίδα που εκδιόταν εξ ολοκλήρου στο Ναύπλιο, συνέχισε, δε, την έκδοσή της έως τον θάνατό του, το 1992. Εκτελούσε μόνος του όλες τις εργασίες για την έκδοσή της (από τη σύνταξη, τη στοιχειοθεσία, το τύπωμα μέχρι και τη διεκπεραίωση). Στην εφημερίδα συνεργάστηκαν κατά καιρούς οι λογοτέχνες Θ. Κωστόυρος, Γιώργος Καραμάνος και ο ιστορικός Θόδωρος Γιαννακόπουλος. Ο ακαδημαϊκός Άγγελος Τερζάκης είχε παρωχώσει δικαίωμα αναδημοσίευσης των χρονογραφημάτων του.

Ο Κοΐνης εργάστηκε παράλληλα ως ανταποκριτής στο Ναύπλιο των αθηναϊκών εφ. *Τα *Νέα*, *Το *Βήμα*, *Η *Καθημερινή*, **Ακρόπολις*, **Εθνος*.

Α.Π. ΚΟΪΝΗΣ

Κοινότης

Όργανο της Επιτροπής Κοινοτικού Θεσμού. Μελβούρνη, 5 Μαΐου 1972 - 2 Νοε. 1981. Διευθυντής: Ανδρέας Σκρινής, πρώην γενικός γραμματέας της Κοινότητας. Συνεργάτες-συνεπιμελητές ύλης: Γεώργιος Παπαδόπουλος και Σταύρος Τσίτας, Μηναιίο, τρίσηλο, τετρασέλιδο και αργότερα οκτασέλιδο, προκειμένου να συμπεριληφθεί ο πλήρης κατάλογος των μελών της Κοινότητας. Τα πρώτα δύο φύλλα ήταν διαστάσεων 42x26 εκ. και στη συνέχεια 45x27 εκ. (ταμπλόιντ). Διανεμόταν δωρεάν σε δημόσιους χώρους. Τυπογραφείο: Australian Greek Publications της εφ. **Νέος Κόσμος*, 12 Waratah Place, Μελβούρνη.

Όργανο των υποστηρικτών των κοινοτικών δυνάμεων που είχαν ως στόχο τους να αλλάξουν το διοικητικό και παροικιακό καθεστώς. Ο σκοπός της έκδοσής τους ήταν η ανατροπή του αντίπαλου Κοινοτικού Συμβουλίου επί προεδρίας Δημήτριοις Ελεφάντη και γι' αυτό, αποκλειστικό θέμα του εντύπου ήταν οι προγραμματικές δηλώσεις των αρχηγών του